

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. I. Quid sciendum circa Conciliorum nomen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

SECTIO III.

Canones Apostolorum REGULARUM GALLICANARUM æquitatem probantes.

Quod hic annectimus de utilitate Canonum Apostolorum ad probandam æquitatem Regularum Gallicanarum, pars est fructus, quem ex labore nostro speravimus.

Prima nostrarum Regularum est, Episcopos posse, in Synodis Provincialibus disceptare quæstiones circa fidem aut mores in sua Provincia emergentes, & cæteras dirimere controversias ibidem ortas. Illa autem confirmatur per *Can. 36.* prout ad calcem *Decreti GRATIANI* referuntur; vel *30.* prout sunt in *Collectiõne Dionysii Exigui*, qui jubet Synodum Provinciale bis quotannis cogi, ad discutiendas difficultates circa dogmata, aliasque occurrentes quæstiones. *Bis in anno Episcoporum Synodus celebrator, ac pietatis inter se dogmata in disquisitionem vocantur, nec non incidenter contradicções dirimuntur.* Verba HALOANDRI retuli, ad calcem *Decreti* relata. Idem sensus est apud Dionysium Exiguum, sed aliis verbis declaratur: *Bis in anno Episcoporum Concilia celebrantur, ut inter se invicem pietatis dogmata explorent, & emergentes Ecclesiasticas contentiones amoveant.*

Secunda Sententia Gallicana est, approbationem translationis Episcoporum non pertinere ad Summum Pontificem, ex Institutione divinâ, sed ex Ecclesiasticâ duntaxat, quæ tandiù perseverare debet quamdiù Ecclesiæ utilitas illud requiret. Hæc autem Sententia confirmatur per *Canonem 13.* apud *Gratianum*. Apud Dionysium Exiguum *14.* qui, postquam prohibuit Episcopos ab unâ ad aliam Sedem transire, casum excipit, quo major speratur utilitas in nova Sede; hocque supposito, requirit Episcopum non proprio consilio transire, sed multorum Episcoporum iudicio, & maxima Exhortatione. *Episcopo, qui suam Ecclesiam dereliquerit, alteri insilire nefas esto, licet à plurimis ad id compellatur, nisi rationabilis aliqua causa subsit, quæ hoc ipsum facere vi adigat; nempe quod plus lucri & utilitatis his, qui illic constituti sunt verbo pietatis conferre possit. Neque tamen hoc à se ipso, sed multorum Episcoporum iudicio, & exhortatione maximâ, (Versio HALOANDRI.)*

Tertia est Sententia, Ecclesias Majores, ac præcipuè Nationales, posse sibi jura & disciplinam constituere, quam Nationis moribus conducere duxerint. Hæc Regula confirmatur per omnes Canones ex quibus colligitur Ecclesiam, cui hæc collectio fuit accommodata, in pluribus Capitibus disciplinâ singulari usam fuisse. Nam *1.* ille pro Bigamo non reputabatur, qui duas antè Baptismum (*C. 16.*) uxores duxerat, vel unam antè Baptismum aliam post Baptismum, acceperat. Licet uterque pro Bigamo habeatur in Ecclesia Romana. *Innocent. I. Epist. II. C. 3.*

2. Nuptias interdixit omnibus præter Lectores, & Cantores, Clericis, *Can. 25.* In cæteris Ecclesiis Subdiaconi & alii inferiores Clerici uxores ducere poterant, in quibusdam jus illud habebat ipse Diaconus, qui, antequam Ordines susciperet, adversus Legem Calibatûs fuerat protestatus, *Can. 10. Ancyr.*

3. Duo Episcopi poterant consecrare Episcopum; *C. 1º.* in cæteris tres saltem requirebantur, *Can. 4. Nicæn. Can. 20. Arelat. anni 314. C. 1. Codicis Ecclesiæ Africanæ.*

4. Reprobatur Baptismus Hæreticorum, ideò tantum, quia erant Hæretici, *Can. 46. 47.* qui in reliquis Ecclesiis admittebatur, modo collatus fuisset in nomine trium personarum, Patris, Filii, & Spiritûs Sancti, *Can. 8. Conc. Arelat. an. 314. Can. 19. Nicæn. Can. 1.* constant.

Deniquè, possumus etiam confirmare Sententiam, quæ fert, Reges ab Ecclesia non pendere circa temporalia, per *Canones 81. & 82.* qui docent, administrationem publicam & Magistratus Romanos, Dignitatibus Ecclesiasticis esse insociabiles.

Tom. I.

TITULUS XIV.

REGULÆ circa CONCILIA.

DE CANONIBUS locuturi, de CONCILIIS prius agimus; tum, quia à Conciliis vulgò constituuntur Canones; tum, quia à Conciliorum autoritate & distinctione, Canonum autoritas, præcipuaque inter illos discrimina defumuntur; Concilia autem considerari possunt, vel in genere, vel in specie.

Regulæ circa Concilia in genere.

Sunt Octo, quæ spectant ad Concilia in genere; Conciliorum Nomen, Natura, Finis, Divisio, Interpretatio, Dispensatio, Modi, quibus ligent & in illa delinquatur, Pœnæ, quibus in illa delinquentes, plectuntur. Hinc Octo circa ista:

§. I.

Quid sciendum circa Conciliorum NOMEN.

REGULA UNICA.

Non alia scienda sunt circa Conciliorum Nomen, quam quæ sequuntur*.

1. Concilii Nomen accipi pro Episcoporum Congregatione.

2. Hanc Episcoporum Congregationem variis aliis per se donari nominibus, quæ Concilii sunt Synonyma; qualia sunt ista, *Cætus, Synodus, Conventus, Concio, Ecclesia,* prout Concionem significat, *Senatus, Comitia,* aliave, si quæ sint, similia.

3. In *Corpore Juris Canonici* Episcoporum Congregationes communiter vocari *Concilium,* vel *Synodus,* sed frequentius *Concilium.*

4. *Synodi* nomen dari, non solum Episcoporum Congregationi, sed & convocato sub Episcopo, Presbyterorum Diœcesis suæ cœtui. *C. 11. 16. Dist. XVIII. C. 25. de Accus. C. 2. Sess. XXIIV. de Reform.*

§. II.

Quæ sit Conciliorum NATURA.

REGULA.

In eo sita est Conciliorum *Natura,* quòd sint Episcoporum Congregatio à Superiore Ecclesiastico legitime facta, ad Spirituales Res tractandas.

Regulæ veritas patet ex eò, quod contineat id omne, in quo Concilio cum aliis Cœtibus, tum Ecclesiasticis, tum Civilibus convenit, & in quo ab illis differt.

Convenit enim cum aliis Cœtibus in eo, quòd sit Congregatio à Superiore legitime facta; id siquidem esse debeant cæteri Cætus, ut sint legitimi.

Differt verò ab aliis Cœtibus, vel ratione *Personarum,* quæ convocantur, si enim qui convocantur non sunt Episcopi, Congregatio, quæ fit, non est Concilium. Hinc, Synodus Diœcesana, Capitula, tam Sæcularia, quam Regularia, non sunt Concilium, eo sensu, quo hic sumimus; vel ratione *Convocantis;* si enim Episcopi à Superiore Ecclesiastico non convocentur, sed à Principe, eorum, juxta Canonistas, Congregatio non est Concilium. Hinc, quoties Episcopi convocantur, ad Generalia Regni alicujus Comitia, similia, à Principe, aliave ejus vices gerente, hujusmodi Congregatio est potius Cætus Civilis, quam Concilium; non tantum ob rerum, de quibus ibi agitur, quæque ut plurimum Temporales sunt, sed etiam, ob personæ convocantis, quæ Sæcularis est: qualitatem: vel ratione *rerum tractandarum,* quæ, ut præcipuos.

F 2

Ani-

* *Synodus C. I. Dist. XV.* ad Conciliorum nomen spectat.